

Článok

Dátum: 4. októbra 2006

Kontakt: Christiana Serugová, Direktor, Oddelenie daňového poradenstva,
PricewaterhouseCoopers
Tel.: +421(0) 2 59350 614, e-mail: christiana.serugova@sk.pwc.com

Alebo: Veronika Králová, Marketing, PricewaterhouseCoopers
Tel.: +421(0) 2 59350 856 e-mail: veronika.kralova@sk.pwc.com

Z nadhľadu Christiany Serugovej

Tohtoročná jeseň prináša nielen tradičný zber úrody, ale aj prvú žatvu výsledkov predvolebných sľubov. Po štvrtkovom zasadnutí vlády je však už jasné, že pred voľbami avizovaný "veľký tresk" vo sfére daní, ktorý na niekoľko dlhých týždňov zneistil podnikateľskú obec vrátane investorov už aktívnych na slovenskom trhu aj tých potenciálnych, sa konať nebude. Namiesto deklarovaného opätovného zavedenia zdanenia dividend či mimoriadneho zdanenia prirodzených monopolov a subjektov s dominantným postavením na trhu sa vláda, ktorá sa označuje za ľavicovú a sociálne zmýšľajúcu, rozhodla financovať realizáciu svojich predvolebných sľubov inak.

Nie siahnutím na dane podnikateľského sektora, ale z daní občanov a presmerovania prostriedkov z asignácie dane z príjmov právnických osôb neziskovým organizáciám späť do štátneho rozpočtu.

Také rozhodnutie odbornú verejnosť neprekvapilo.

Napríklad znovuzavedeniu zdanenia dividend, toľko ráz deklarovanému v predvolebných debatách s dôvetkom "treba brať prostriedky tam, kde sú a dávať občanom", sprevádzanému patrične búrlivým potleskom publika, bráni predovšetkým legislatíva EÚ.

Príslušná direktíva EÚ o materských a dcérskych spoločnostiach, ktorá v značnej miere obmedzuje možnosti zdanenia cezhraničného vyplácania dividend z dcérskych spoločností ich zakladateľom v rámci EÚ, je nadradená národnej legislatíve každého členského štátu vrátane Slovenska. Tento fakt, predpokladám, ovládajú právnici bez ohľadu na príslušnosť ku koalícii či opozícii, a to predvolebnej či povolebnej. Pri dividendách vyplácaných mimo EÚ sa zasa uplatňujú príslušné zmluvy o zamedzení dvojitého zdanenia, ktoré v mnohých prípadoch znižujú daň až na nulu. Prakticky by teda zostal priestor na zdanenie dividend prijatých slovenskými daňovníkmi, respektíve vyplácaných medzi slovenskými subjektmi. Efekt zo zdanenia takýchto príjmov z dividend by však bol zanedbateľný. Navyše, išlo by o jednoznačnú diskrimináciu domácich podnikateľov.

To je zrejme aj dôvod, prečo sa znovuzdanenie dividend nedostalo ani do Programového vyhlásenia vlády, sformulovaného len pár týždňov po predvolebných vyhláseniach na túto tému.

Predvolebný zámer selektívneho zdanenia prirodzených monopolov a subjektov s dominantným postavením na trhu síce Programové vyhlásenie vlády obsahuje, ale len vo veľmi obmedzenej forme. Ide o hypotetickú možnosť použiteľnú iba v prípade, že bude nutné "riešiť deformácie trhu či zneužívanie takéhoto postavenia ...ak systémové inštitúty zlyhajú alebo sa ukážu ako málo efektívne a nedostatočne účinné".

Otázne je, akým spôsobom sa bude merať efektivita systémových inštitútov. Na druhej strane je nutné podotknúť, že selektívne zdanenie sa v praxi neosvedčilo, teda neprinieslo očakávané zvýšenia výberu dane, čo dokazuje aj príklad dodatočného zdanenia bánk v susednom Maďarsku.

Naopak, miliónárska daň, podporená toľko verejne diskutovaným princípom solidarity, má priniesť do štátneho rozpočtu prostriedky potrebné na financovanie sociálnych programov (vrátane povolebnej odmeny voličov vo forme vianočných bonusov pre dôchodcov).

A nanajvýš pravdepodobne bez zásadnej ujmy na renomé vládnej koalície, keďže sa bude týkať len približne 3 percent z celkového počtu dotknutých daňovníkov, čo predstavuje 60 000 osôb.

Rovnako presun prostriedkov z asignácie dane z príjmov právnických osôb neziskovým organizáciám vyzerá z tohto uhla pohľadu ako bezbolestné riešenie z hľadiska imidžu.

Jedným zo zdôvodnení pôvodného návrhu ministerstva financií na úplné zrušenie asignácie dane z príjmov právnických osôb bol fakt, že takto nadobudnuté prostriedky neziskovky nie vždy využívajú v súlade s platnou legislatívou.

Čierna ovca sa určite nájde v každom košari. Zamedziť zneužívaniu sa však primárne dá najmä posilnením kontroly použitia prostriedkov, nie radikálnym zrušením, resp. znížením takéhoto financovania tretieho sektora. Najmä nie v prípade, keď nie sú zároveň ponúknuté alternatívy.

Rovnako zdôvodnenie zrušenia oslobodenia príjmov neziskových organizácií do 300 000 korún nutnosťou jednotného spôsobu zdanenia podnikateľov a právnických osôb nezaložených alebo nezriadených za účelom podnikania je prinajmenšom sporné.

Rozdielne zdanenie podnikateľov a subjektov tretieho sektora, ktorých hlavným cieľom nie je dosahovanie zisku, predsa nedeformuje trh, samozrejme, ak sú prostriedky neziskoviek využívané tak, ako majú byť. Takže schválenými zmenami bude rovná daň skutočne rovnejšia. A popritom by mala priniesť zvýšenie rozpočtových prostriedkov. Dodatočné príjmy budú teda získané presmerovaním z neziskových organizácií a od solidárnych občanov s nadštandardnými príjmami, teda nie spôsobmi deklarovanými v predvolebnej kampani.

Do akej miery však z celkového hľadiska budú postačovať na pokrytie výpadku z titulu navrhovaného zníženia DPH na lieky, je otázne.

Autor článku : **Christiana Serugová, Direktor, Oddelenie daňového poradenstva**